

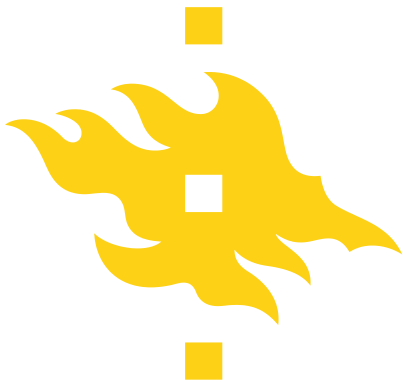

Om privilegier, korrosion och betydelsen av son på bosniska –Svenskans roll i det flerspråkiga klassrummet

Anna Slotte, docent

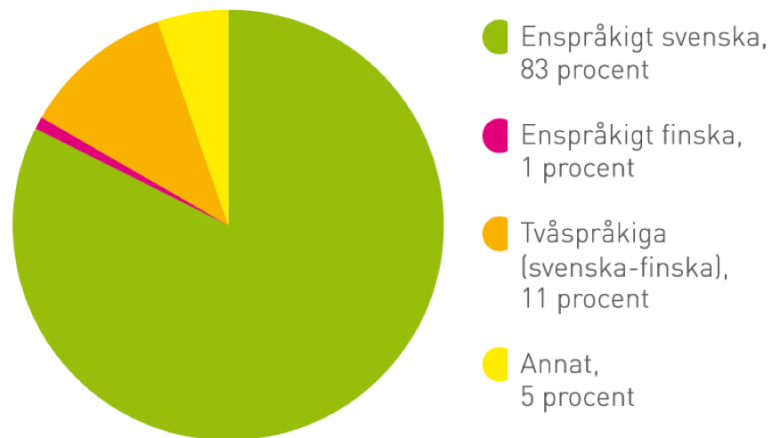
Helsingfors universitet

Symposium: Svenskan och språkundervisning i
flerspråkiga klassrum, 9.2.2018

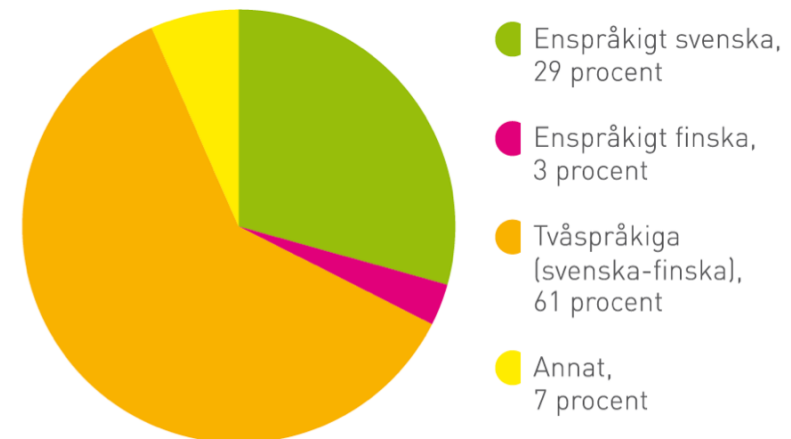

Elevers språkbakgrund i de svenska skolorna i Finland

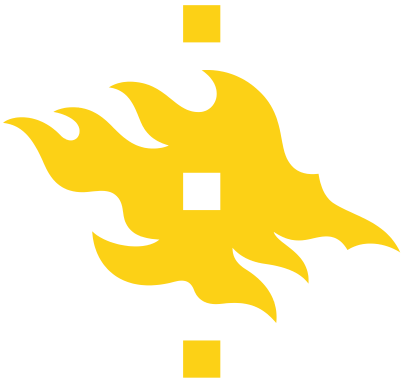
I LANDSBYGDSKOMMUNERNA I ÖSTERBOTTEN

I HUVUDSTADSREGIONEN

Hyvönen & Westerholm (2017)

Vad säger läroplansgrunderna?

Elevernas skolspråk och språkmedvetenhet ska kontinuerligt stödjas, parallellt med att flerspråkighet ska användas som en resurs. Elevernas varierande språkbakgrund ska uppmärksammas och beaktas i undervisningen i modersmål och litteratur och även i alla övriga läroämnen.

Svenska och litteratur / Lärokursens särskilda uppdrag

Läroämnet modersmål och litteratur ansvarar, i samarbete med de övriga läroämnena och medhemmen, för elevernas språkliga utveckling.

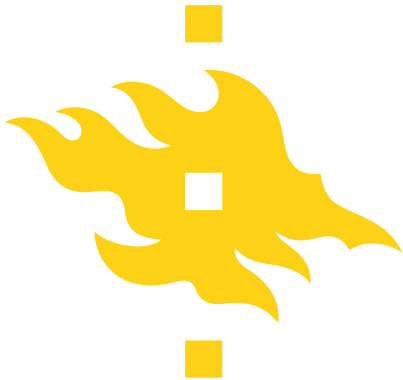
Svenska och litteratur / Läroämnets uppdrag

Eleverna ska utveckla mångsidig läskunnighet inom alla läroämnen via vardagsspråket för att kunna behärska begrepp och kommunikationsformer inom olika fackområden.

Multilitteracitet, ett av de sju centrala kompetensområdena

Figur 1. Begreppskarta (efter Hajer & Meestringa 2014:8)

Vardagsspråk och skolspråk – Diskussion i expertgrupper och hemgrupper, åk 7

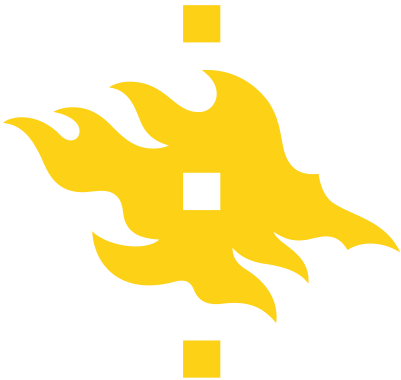

”Varför kunde klosterlivet anses vara ett privilegium?”

1	Lärare:	va ha ni kommi fram till då?
2	Kalle:	nå - (.) att som där (.) att de e enkelt
3		å noggrant liv där (.) i klostre
4	Lärare:	(1.0) men har ni svara på frågan då?
5	Ville:	jå:
6	Lärare:	va betyder ordet privilegium?

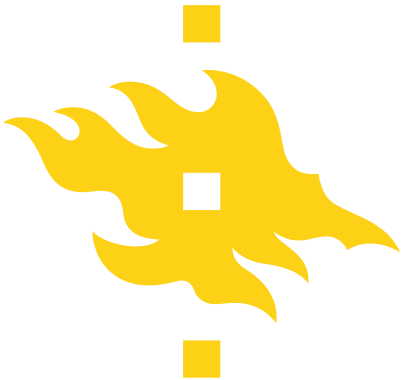

6	Lärare:	va betyder ordet privilegium?
7	Kalle:	(<i>viskande</i>) aj man skulle svara på de
8	Cia:	etuoikeus (.) på finska
9	Lärare:	på finska men va e de på svenska då då?
10	Cia:	rättighet
11	Lärare:	nä
12	Kalle:	etuoikeus vänta va e de (.) eh-
13	Lärare:	ja just det de är ett privilegium
14	Kalle:	för?
15	Lärare:	men va betyder de på-? kan man förklara de där
16	Kalle:	försprång?

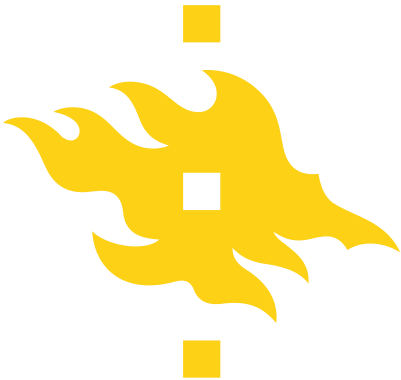
33. Lärare: de e just det vad det handlar om då (1.0) så det här e det viktiga då att när ni presenterar i er grupp så att förklara de här- berätt- ni kommer att berätta vad ni hade för en fråga (1.0) att vad sen va svare på den (.) å så- ni ska förklara va de här privilegium är (.) de e vissa fördelar som man kan ha (.) så att de e lättare i live (2.0) de gör ju det- att om man får saker å ting gratis visst e de klart att om man inte annars kanske sku ha råd me det

Axelsson & Slotte 2017

Excerpt 3. Home Group 6

10. Kalle: nå en e (.) nå de e ganska många vet-
privilegie e liksom fördel i livet liksom de
där i historia fast de där- att man beh- att
dom där privilegiebrev att du behöver
int betala skatt kommer ni ihåg
11. Mikael: ja
12. Kalle: så **de e liksom en fördel** att du får
liksom- fast nu här att (.) man fick int
studera att om man e i kloster fick man stu-
dera (.) fritt (.) eh- om man va i kloster fick
man studera (.) liksom eh- utan- att de var
gratis (.) att man fick studera gratis (.)man
fick gratis <kläder> man fick gratis <mat>
(.) sen-
13. David: (1.0) så man fick allt gratis
14. Kalle: man fick nu int allting men-
15. David: men det mesta gratis?
16. Kalle: ja å sen- de va ganska enkelt å nog-
grant liv så där (.) mm (.) ni kan skriva
att- eh

-
- ✓ utsätts för
 - ✓ förebyggande (korrosionsförebyggande)
 - ✓ benägen (korrosionsbenägen)
 - ✓ förfarandet
 - ✓ utgångsämnet
 - ✓ stålstomme
 - ✓ stålskrov
 - ✓ porös
 - ✓ flagande

Det här läste jag
om

Det här förstod jag
inte

Sammanfatta i en
mening det du
läste om

Betydelsen av de
knepiga orden

Det här vill jag
minnas

Hemstudier

Bilaga 1

Det här läste jag om:

Det här förstod jag inte:

Knepiga ord:

Sammanfatta i en mening det du läste om:

Gruppdiskussion

Betydelsen av de knepiga orden:

Det här vill jag minnas:

15

Skolspråk

STRÖM-
ALSTRANDE

Slotte-Lüttge &
Forsman 2013,
237

SON PÅ BOSNISK

- 01 Lärare: men va nu liite smarta
02 Edvard: huoneisiin
till rummet
03 Lärare: däär sätter vi siin (.) å de bara på grund av
04 att vi har har de där i i ental
05 Lärare: s[iin (va)
06 Niki: [siin
07 Melvin: siin betyd- he betyder son på bosnisk
08 Lärare: gör de de?
09 Melvin: siin
10 Lärare: siin me två ii då eller?
11 Melvin: nää
12 Lärare: man stavar de me [ett men man säger [siin
13 Melvin: [jåå [jåå
14 Mirna: [ja [ja
15 Lärare: å de betyder en [son
16 Mirna: [jåå
17 Lärare: som poika alltså en (.) okej mm (.) tää on
pojke de här e
18 taitavaa porukkaa osaa paljon kieliä (.) ja
ett skickligt gäng som kan många språk å

“betyd- he
betyder son på
bosnisk”

Slotte-Lüttge & Forsman
2013, 114–115

“Vilken kompis som helst?”

L: sen så står de så här ditt rymdskepp har plats för
fyra rymdfarare vilka tre personer väljer du att ta med dej

E: alltså kompisar

L: Stefan ett ögonblick så får du vänta

B: ja tar Tomppi å Micko å Fran-

L: rita bilder av dej o dina kompisar i rutorna här nedanför

B: får man ta helt så vilken kompis som helst

L: de va just de ja sku säga att de be- (.) Sjä att de behö-
ver de behöver inte alltså vara någon i klassen de kan vara en
syster eller bror

E: eller mamma eller pappa

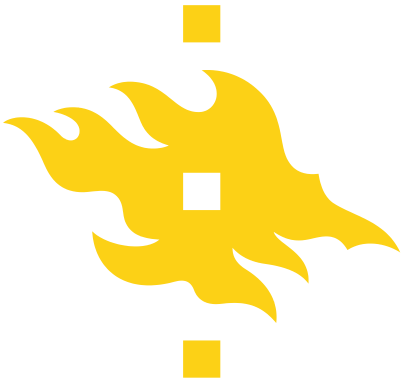
L: mamma eller pappa kan de va: också vi säger de

B: kan man sätta nå: kompis som e finsk eller som man har
nära om man-

lä: ja de kan man (.) man väljer själv

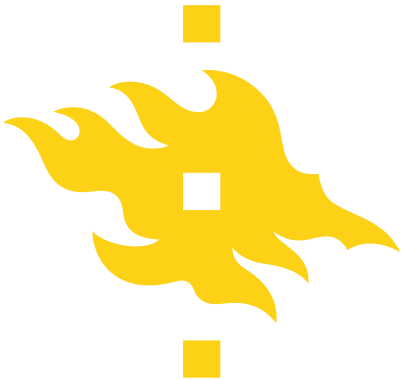
B: jess då sätter ja Tuomas, Mikael, Frans å Niko

Slotte & Forsman, 2016

“Å de e rätt ord på finska”

1. lärare: där e en liten stuga ett litet hus (1,1) ett skjul e ett-
(2,5) Elli
2. Elli: en sån där **varasto**
3. Benny: förråd
4. lärare: å de e rätt ord på finska du hitta å de- de där-
5. Benny: (*för sig själv*) förråd.
6. lärare: kommer ni här nån ihåg va man sku kunna använda (.)
Cami
7. Cami: förråd
8. lärare: bra. förråd. (x) å de e just de ett skjul är. man kan ha
ett förråd också på vinden i ett hus eller i källaren.

Att stärka skolspråket svenska i en ökande språklig mångfald

- vara medveten om skillnaden mellan ett **vardagsspråk** och ett **skolrelaterat, akademiskt språk** och stödja eleverna i utvecklingen av det skolrelaterade språket
- ge eleverna utrymme och stöd för att vara **språkligt aktiva** på varierande sätt
- **ställa krav** på språkanvändning men också ge stöd
 - läraren ger språklig stöttning så att eleverna kan utveckla sitt mer vardagliga språk till att även omfatta ett mer ämnesmässigt språk
- **bekräfta** alla elevers språkliga identitet

Referenser

Axelsson, M. & Slotte, A. (2017). Bridging academic and everyday language: Multilingual students' meaning-making in a lesson about Buddhism. *Journal of Immersion and Content-Based Language Education*, 5 (2)., pp. 158–187

Cummins, J. (2000). *Language, Power and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire*. Clevedon: Multilingual Matters.

Cummins, J. (2016). Intercultural education and academic achievement: a framework for school-based policies in multilingual schools. *Intercultural Education* 26 (6): 455–468. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/14675986.2015.1103539>

Gibbons, P. (2006 / 2010). *Lyft språket, lyft tänkandet*. Stockholm: Hallgren & Fallgren.

Hajer, M. & Meestringa, T. (2014, 2 uppl). *Språkinriktad undervisning: en handbok*. Stockholm: Hallgren & Fallgren.

Hyvönen, S- & Westerholm, A. (2017). Elevernas språkbakgrund i årskurs 1–6 i de svenska språkerna. I: Westerholm, & Oker-Blom (2016) : *Språk i rörelse - skolspråk, flerspråkighet och lärande* (s. 4–81). Helsingfors: Utbildningsstyrelsen. Guider och handböcker 2016:4. [http://www.oph.fi/download/180986 Sprak i rorelse.pdf](http://www.oph.fi/download/180986_Sprak_i_rorelse.pdf).

Sahlström, F., Forsman, L. Hummelstedt-Djedou, I. Pörn, M., Rusk, F. & Slotte-Lüttge, A. (2013). *Språk och identitet i undervisningen – Inga konstigheter*. Stockholm: Liber.

Slotte, A & Forsman, L. (2016). Språkinriktat arbete och bekräftande mångfald stöder alla elevers lärande. I G. Oker-Blom, A. Westerholm (red.). *Språk i rörelse - skolspråk, flerspråkighet och lärande* (s. 34–57). Helsingfors: Utbildningsstyrelsen. [http://www.oph.fi/download/180986 Sprak i rorelse.pdf](http://www.oph.fi/download/180986_Sprak_i_rorelse.pdf).

Slotte-Lüttge, Anna & Forsman, Liselott (2013). *Skolspråk och lärande*. Helsingfors: Utbildningsstyrelsen. [http://www.oph.fi/download/150655 Skolsprak och larande.pdf](http://www.oph.fi/download/150655_Skolsprak_och_larande.pdf)